

Geotalouden näkymät

Mikael Wigell
Tutkimusjohtaja
Ulkopoliittinen instituutti

Europe Facing Geoeconomics:

Assessing Finland's and the EU's Risks and
Options in the Technological Rivalry

Mikael Wigell, Matthias Deschryvere, Christian Fjäder, Niklas Helwig,
Ville Kaitila, Heli Koski, Josi Seilonen, Arho Suominen

PUBLICATIONS OF THE GOVERNMENT'S ANALYSIS,
ASSESSMENT AND RESEARCH ACTIVITIES 2022:12

tietokayttoon.fi/en

Geoekonomian nousu

- Suurvaltakamppailu kiihtyy talouden alalla ja avulla
- Taloudelliset riippuvuudet nähdään yhä enemmän haavoittuvuuksina
- Turvallisuusnäkökannat sulautuvat talouspolitiikkaan haastaen globaalitalouden (liberaaleja) normeja, standardeja ja sääntöjä.
- Siirtyminen markkinakapitalismista *strategiseen* kapitalismiin

Tilannekuvan päivittäminen

Globaalitalouden aseellistaminen, turvallistaminen ja balkanisaatio

---

EU:n uusi talouspolitiikka

Kiina-Venäjä suhde

Talouden aseellistaminen

- ❑ Talouspolitiikka geostrategisena aseena
  - Uudet finanssipakotteet extraterritoriaalisine vaikutuksineen
  - Uudet yritys- ja henkilöpakotteet
  - Yritykset, tutkimuslaitokset ja yliopistot vakoiluvälineinä
  - Taloudelliset houkuttimet

- ❑ Kiina-Venäjä suhde määrittävänä tekijänä

Talouden turvallistaminen

- ❑ Talouspolitiikan turvallisuusherkkyyden lisääntyminen
  - Ulkomaisten investointien seurantatoimet
  - Vientikontrollit
  - Tiede- ja tutkimusyhteistyö rajoitukset
  - Datan ja digitaalisen alustatalouden lokalisaatiosäännökset
  - Kriittisen infrastruktuurin suojaaminen
  - Uudet teollistamisen ja teknologian avustustoimet

- ❑ Kiina-Venäjä suhde määrittävänä tekijänä

Globaalitalouden balkanisaatio

- Globaalien talousverkostojen hajoaminen pienempiin ekosysteemeihin
  - Globaalien arvoketjujen ja toimitusketjujen irtikytkeytyminen
  - Teknisten standardien ja säännösten eriytyminen
  - Kilpailevat talous-tekologiset etupiirit
  - Globaalitalouden alueellistuminen ja moninapaistuminen

- Kiina-Venäjä määrittävänä tekijänä

EU:n uudet talouspoliittiset toimet

- EU sopeutuu geöekonomian nousuun kehittämällä 'avointa strategista autonomiaansa'
- Liberaalit vastaan interventionistit – Suomelle tärkeätä osaallistua aktiivisesti debattiin!

Defensive policies

Internal reforms & investment

Deepening of the single market (under debate)

Competition policy reform (under debate)

Industrial policy update

European Chips Act (proposed)

Important Projects of Common European Interest (IPCEIs)

Countering external coercion & distortion

Foreign direct investment screening

Trade defence instrument

Blocking statute

Foreign subsidies instrument

International procurement instrument

Enforcement regulation

Anti-coercion instrument

Strategic policies

Economic binding

External regulatory effects ("Brussels effect")

Free Trade and Investment Agreements

European Neighbourhood Policy

Global Gateway

Promoting values & interests

Restrictive measure

Human rights sanctions

Due diligence

Export controls

EU-US Trade and Technology Council

Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM)

Source: Authors' compilation.

Taloudellisten keskinäisriippuvuuksien kartoittaminen

- ❑ USAn ja Kiinan irtikytkeytyminen keskittyy teknologian aloille
- ❑ Kiinan rooli maailmankaupassa korostunut muiden kuin EU:n ja USA:n kustannuksella
- **Avaintekijät Suomen kannalta:**
  - EU on Suomen ylivoimaisesti ja kiihtyvästi tärkein kauppakumppani
  - USA yhä tärkeämpi kuin Kiina
    - Tärkeämpi lähde korkean jalostusarvon tuotannolle
    - Tärkeämpi lähde suomalaisyhtiöiden tuotantopanoksille
  - Suomen mahdollisuudet pärjätä geoeconomisessa kilpailussa
    - EU keskeinen
    - USA tärkeämpi kuin Kiina

Teknologisten kyvykkyyksien ja yhteistyön kartoittaminen

- ❑ EU globaali tiedejohtaja, mutta tietotaidon tuotteistaminen heikkoa
- ❑ Merkkejä teknologisesta irti kytkeytymisestä Euroopan ja USA:n välillä ja lisäkytkeytymisestä Pohjois-Euroopan ja Kiinan välillä.
- ❑ EU jäämässä jälkeen kriittisten teknologioiden kehityksessä
- ❑ EU:n kyky kehittää omaa teknologista autonomiaansa avain Suomen omalle teknologiselle kehitykselle ja kyvykkyydelle

Kiinalaisten ja
amerikkalaisten
teknojättien
yrityskaupat ja
teknologinen
yliote
Euroopassa

- Kiinalaisten ja amerikkalaisten teknojättien 'tappajakaupat' vääristää kilpailua ja heikentää teknologista kehitystä EU:ssa
- Kiinalaiset ja amerikkalaiset teknojätit vahvistamassa teknologista yliotettaan Euroopassa (ja Suomessa) avainsektoreilla kuten ICT palveluissa

(1) Politiikka suositukset

- ❑ Kansallisten geoeconomisten riskiarvioiden luominen
  - Strategisen tason julkisen ja yksityisen sektorin dialogi geoeconomisista riskeistä
  - Geoeconomisten riskiarvioiden sisällyttäminen olemassa olevaan kansalliseen riskikarttaan yritysten riskiarvioiden avulla

(2) Politiikka suositukset

- Teknologian hallinnan strategisen koordinaation lisääminen
  - EU:n ‘Observatory of critical technologies’ laajentaminen jäsenmaihin
  - EU-USA teknologisen yhteistyön vahvistaminen globaaleissa standardielimissä
  - Lisäinvestoinnit strategisiin teknologioihin

(3) Politiikka suositukset

- EU:n kauppayhteistyön laajentaminen
  - EU:n kahdenvälisen kauppasopimusten laajentaminen ja tehokas toimeenpano
  - Maailmankauppajärjestön uudistaminen, sen riitojenratkaisuelimen uudelleen aktivointi ja uusien globaalien sääntöjen ja normiston luominen digitaaliselle kaupankäynnille

(4) Politiikkasuositukset

- Tasapuolisten toimintaedellytysten turvaaminen europalaisille yhtiöille
  - EU:n digimarkkinasäädöksen toimeenpaneminen
  - Uudet EU säännökset mitä tulee: (1) teknojättien “tappajakauppoihin ja (2) sisämarkkinoita vääristäviin ulkomaisiin tukiin (toimeenpanon seuranta)
  - Strategia EU jäsenmaiden yhteistyön lisäämiseksi globaaleissa standardijärjestöissä